

VURDERING AV SØKNAD OM DISPENSASJON H4

Vi har vurdert OUS sin søknad om dispensasjon for oppføring av Helikopterlandingsplass H4 ved Rikshospitalet.

Vår gjennomgang viser at søknaden inneholder to alvorlige feil:

1. Tiltaket er ikke en del av den statlige reguleringsplanen
2. Søkers forsøk på å argumentere for at det skal gis dispensasjon er feilaktig og må avvises

1. GJENNOMGANG

1.1 Tiltaket er ikke en del av den statlige reguleringsplanen

En misforståelse kan være at helikopterplattformen er "vedtatt av staten». Slik er det ikke.

Det som er med i statlig reguleringsplan for området, er to helikopterplattformer lenger sør. Helikopterlandingsplass H4 er ikke en del av den statlige reguleringen.

Med beregnet varighet i 8-12 år er den heller ikke «midlertidig».

Det omsøkte tiltaket bryter generelt med gjeldende lovverk:

- Etableringen midt i et folketett område er også uforenlig med Plan- og bygningsloven.
- Skadene som påføres naturvernområdet i nord/vest er uforenlige med Naturmangfoldsloven.
- Tiltaket bryter med støygrensene som er hjemlet i Plan- og bygningsloven og som reguleringsplaner er bundet av.
- Motstriden med nasjonale og kommunale planer er så stor at det ikke er anledning for PBE til å gi dispensasjoner.

1.2 SØKERS FORSØK PÅ Å ARGUMENTERE FOR DISPENSASJON ER HELT HÅPLØSE OG MÅ AVVISES

1.2.1 Fordelene er basert på udokumenterte og feilaktige påstander

Det faller på sin egen urimelighet at søker skal slippe å søke om dispensasjoner og regulering, fordi det medfører så mye arbeid. Hvis alle søkere skulle slippe unna med dette, ville det undergrave hele Plan og Bygningsloven. PBE har ikke anledning til å tillate slikt.

Det påstås også at tiltaket har samfunnsnyttig formål som er nødvendig for å redde liv. Dette bestrider vi. Det er i dag en eksisterende landingsplass for ambulansehelikoptre på Rikshospitalet som kan benyttes, evt. flyttes. Akuttmottaket på Rikshospitalet er lite og de aller fleste pasientene som kommer med de nye redningshelikoptrene skal til behandling på Ullevål der det er et stort akuttmottak. De nye redningshelikoptrene (SAR-Queen) (prøvelanding 18.11.22, senere diskusjon).

Ullevål sykehus vil være traume-mottaket i OUS inntil Nye OUS på Gaustad og Aker kan tas i bruk. Omlasting mellom helikopter og akuttavdeling minsker muligheten for å overleve for halvparten av pasientene i de alvorligste kategorier transportert med AW101. Men svært få spesialoperasjoner på pasienter som kommer med AW101 skal utføres på Rikshospitalet. Det er her snakk om å få bedre utsikt til overlevelse for noen få, kontra folkehelse og livskvalitet for 500+ beboere i området i minst 10 år. Natur ødelegges varig. Friluftssykehuset må rives om H4 bygges. Samfunnsnyttien er større ved å lande på Ullevål.

Her er det viktig å huske at lovverket krever at alternativer skal vurderes. **Landing av ambulansehelikoptre på bakken på Gaustad og SAR-Queen på Ullevål er et bedre alternativ.**

1.2.3 Det påstås feilaktig at det ikke er noen ulemper

Det er en ubegrunnet påstand at 1500 flybevegelser nord og vest for Rikshospitalet ikke er forbundet med ulemper. Tiltaket vil ha store negative konsekvenser for naboer og natur, nær naturvernområder, Gaustadskogen friområde og turvei B1 som er en av de viktigste inngangsportene til marka. Kommuneoverlegen har beregnet at 467 boliger vil bli støypåvirket, mange i rød støysone.

Søker kan ikke bare påstå at det ikke finnes ulemper. **Her er det snakk om svært omfattende ulemper i form av helseskader.**

1.2.4 Intensjonen i lovreglene det søkes om dispensasjon fra, brytes

Naturmangfoldsloven og den statlige reguleringsplanen har bestemmelser som brytes hvis tiltaket skulle tillates.

NATURMANGFOLDSLOVEN

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser, tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden.

STATLIG REGULERING §7.2

I sonen langs Sognsvannsbekken skal det vises særlig hensyn til områdets naturverdier ved utbygging, etablering og drift av sykehusområdet. Det tillates ikke hogging av trær eller fjerning av vegetasjon innenfor naturvernområdet.

Plan og Bygningslovens § 19.2 sier at «Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt».

Altså kan det ikke gis dispensasjon fra reguleringsplanen og Naturmangfoldsloven.

1.2.5 Det påstås feilaktig at støybildet er godt utredet

Støyrapportene som er laget, påstår at kun 11 boliger vil havne i rød støysone og resten i gul støysone. Det er ikke riktig. Det er feilaktig benyttet gjennomsnittsmålinger, hvilket ikke er relevant for luftfart. Langt flere boliger havner i rød støysone ifølge resultatet av prøveflygingen 26. september. Kommuneoverlegen har telt opp 467 boliger som vil påvirkes. Hvilke av disse som vil ligge i rød støysone, er ikke utredet. **Konsekvensene av støy er svært mangelfullt utredet.**

1.2.6 Det er ikke foretatt reell vurdering av fordeler opp mot ulemper – kun kommentarer og påstander

Som vist over, påstås det at det er ingen ulemper og at fordelene er store. Påstandene er ikke underbygget og noen reell vurdering, er ikke foretatt.

Plan og Bygningslovens bestemmelser krever at det skal legges særlig vekt på **dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet**. Dette er forsøkt utelatt.

Plan og bygningsloven krever at hvis det skal gis dispensasjon, skal fordelene være klart større enn ulempene. **Her er hverken fordelene eller ulempene dokumentert eller underbygget**

1.2.7 Dispensasjonssøknad er feil søkekategori

Kommuneoverlegen har i en uttalelse til PBE 13.09.2023 opplyst at betegnelsen midlertidig/ tidsbegrenset ikke kan brukes om et tiltak som varer 8-12 år. På side 4 i svarbrevet fra Rambøll datert 21.09 gir Rambøll kommunelegen rett. "Prosjektet betraktes som et nytt, varig tiltak." En klar følge av denne erkjennelsen, er at søke kategorien må endres.

For varige tiltak er det ikke tilstrekkelig å søke dispensasjon fra kravene, da må selve reguleringsplanen endres!

Erkjennelsen av varighet bør altså utløse ny søknad om nytt tiltak der Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter legges til grunn.

(OUS søker dispensasjon fra KPA Plankrav Reguleringsplan S-5162 § 3.2 og § 3-3 – byggegrense og regulert høyde Arealformål grønnstruktur, jf. § 7.2.1)

Søknad om dispensasjon fra reguleringsplan underlegges ikke samme krav om å hensynta nabolag og miljø som endring av reguleringsplan; bare et fåtall naboer har f.eks. mottatt nabovarsel om søknadene om helikopterlandingsplass.

I realiteten vil mange flere enn de nærmeste få helseproblemer p.g.a. støy, og natur- og miljøinteresser skal involveres. Ved å innlemme helikopterlandingsplassen i en reguleringsplan vil søker måtte hensynta hele nabolag, natur og miljø.

1.2.8 Fordelene ved tiltaket skal oppveier på ingen måte ulempene – situasjonen er motsatt

Plan og Bygningslovens § 19. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

AKTØR		FORDELER	ULEMPER
OUS		Enklere hvis det ikke må søkes om regulering	
INNBYGGERE	HELSE		467 boliger får støyplager - Mye omlasting hvis alle SAR Queen skal lande på Gaustad
	MILJØ		- Naturvernområde skades - Turvei sperres - Gaustadskogen stenges

Tabellen ovenfor viser at ulempene er langt større enn fordelene.

1.2.9 Hvis det skal gis dispensasjon, kan ikke intensjoner i lovverket brytes, det er tilfellet her

Plan og Bygningslovens § 19.2 sier at det ikke skal gis dispensasjon dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, blir vesentlig tilsidesatt

LOVER OG REGLER	INTENSJON	KONSEKVENSN AV TILTAK
<u>NATURMANGFOLDSDLOVEN</u> (ikke søkt om dispensasjon) Naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern	Ta vare på landskapsmessige og økologiske prosesser	- Naturverdier ødelegges - Gaustadskogen blir utilgjengelig
<u>PLAN OG BYGNINGSLOVEN</u> (ikke fulgt regler om vurdering av søknad om dispensasjon) Legge særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø, jordvern, sikkerhet og tilgjengelighet	Legge særlig vekt på dispensasjonens konsekvenser for helse, miljø og jordvern	- Støy utenfor grenseverdier - Miljø- og naturverdier ikke hensyntatt

<u>NORSK STANDARD NS 8175</u> (regler ikke fulgt og ikke søkt om dispensasjon)	Beskytte innbyggere mot støy som gjør at de ikke får sove	467 boliger uten plan for støyreducerende tiltak, de vil få grenseverdier utenfor NS 8175
<u>STØYFORSKRIFTEN -1442</u> Veileder SFV Presentasjon Miljødirektoratet (ikke søkt om dispensasjon)	Forebygge støy i arealplanlegging	Ingen forebyggende tiltak for de over 450 boligene som er definert til å havne i «gul» støysone, men som effektivt havner i rød sone
<u>KOMMUNEPLAN</u> (ikke søkt om dispensasjon)	Gaustadskogen er definert som et stille område	120 dB ved landing / take off og 90+Db ved overflyvning er ikke å anse som «stille»
<u>REGULERINGSPLAN S-5162</u> (søkt om dispensasjon fra dagens reguleringsplan, men det må lages en ny, ref. Pkt 1.8 over) I sone langs Sognsvannsbekken skal det vises særlig hensyn til områdets naturverdier ved utbygging, etablering og drift av sykehusområdet. Det tillates ikke hogging av trær eller fjerning av vegetasjon innenfor naturområdet.	Vise særlige hensyn til områdets naturverdier	Gaustadskogen og naturvern-området rett nord blir sterkt skadelidende av støy og sterk vind fra helikoptertrafikk

Ovenstående tabell viser tydelig at her brytes det intensjoner på rekke og rad og da vil det være ulovlig av PBE å innvilge dispensasjon.

2. DET PÅSTÅS FEILAKTIG AT DET ER SNAKK OM ET TIDSBEGRENSET TILTAK AV MINDRE KARAKTER

Plan og Bygningsloven setter en grense for to år for «midlertidighet». Lagmannsretten har fastslått at åtte år skal være å anse som en varig situasjon, dette fremgår av nylig rettspraksis fra Lagmannsretten: LB-2022-185575.

Å påstå at det er snakk om «et mindre tiltak» er uriktig påstand. **Her er det snakk om et omfattende tiltak med store konsekvenser.**

3. DET ER FEIL AT SØKER HAR RETT TIL Å BESTEMME REKKEFØLGE I TILTAK

Støymålinger under en prøveflyvning 26. september, ble kun foretatt i det OUS hadde beregnet å være "rød støysone". Et annet støymålingsfirma gjorde målinger for naboers regning i området som søker beskriver som gul sone. Her ble det målt støynivåer som tilsvarer rød sone.

Basert på disse foruroligende funnene har PBE bedt OUS/Rambøll gjøre uavhengige målinger (brev 5. okt), noe de har gått med på å gjøre - men **etter** at tiltaket er etablert. Da er det for sent.

Det er feil at søker kan diktere rekkefølge av tiltak; det er det planmyndigheten som må gjøre. Uavhengig rapport om støyforhold både i rød og gul støysone må foreligge før igangsettelse. På samme måte går vi ut fra at støyisolering av boliger og andre avbøtende tiltak er gjennomført før plattformen tas i bruk.

Oppsummert: Feilaktig og misvisende søknad om dispensasjon fra utbygger. Det må lages en ny reguleringsplan. Utbygger har ikke anledning til å søke om dispensasjon på den måten som de foreslår.